

Byla C-106/24**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2024 m. vasario 8 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:*Hof van Cassatie* (Belgija)**Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:**

2024 m. sausio 25 d.

Ieškovas:

OV

Atsakovė:

WEAREONE.WORLD BV

Pagrindinės bylos dalykas

Pagrindinėje byloje nagrinėjamas klausimas dėl Nyderlanduose gyvenančio ieškovo autorių teisių į kūrinius, sukurtus vienos Belgijos bendrovės užsakymu, tariamo pažeidimo. Be kita ko, siekiama išsiaiškinti, ar nustatant, kam priklauso autorių teisės, turi būti taikoma Nyderlandų ar Belgijos teisė.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Šis prašymas pagal SESV 267 straipsnį teikiamas dėl sąvokos „sutartinės prievolės“, vartojamos Romos konvencijoje dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (toliau – Romos konvencija) ir nuo 2009 m. pabaigos galiojančiame 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (toliau – reglamentas „Roma I“). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar ši konvencija ir šis reglamentas taikomi sprendžiant, kurios šalies teisė taikytina nustatant, kam priklauso autorių teisės į kūrinių, sukurtą vykdant kūrinio užsakymo sutartį.

Prejudicinis klausimas

Ar Romos konvencijos ir reglamento „Roma I“ 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „sutartinės prievolės“ apima klausimą, kam priklauso autorių teisės į kūrinių, sukurtą vykdant prievolę, kylančią iš darbo arba kūrinio užsakymo sutarties, t. y. klausimą, kas yra pradinis teisės turėtojas ir kokia apimtimi ši teisė gali būti perleidžiama tolesniam teisės turėtojui?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

Konvencija dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės, pateikta pasirašyti 1980 m. birželio 19 d. Romoje (80/934/EEB, OL C 169, 2005, p. 10)

2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma I) (OL L 177, 2008, p. 6)

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Belgijos teisė

Wetboek van economisch recht (Ekonominės teisės kodeksas) XI.165 straipsnio 2 dalis

Wet van 16 juli 2004 houdende het wetboek van internationaal privaatrecht (2004 m. liepos 16 d. Įstatymas dėl tarptautinės privatinės teisės kodekso) 2 ir 93 straipsniai

Nyderlandų teisė

Auteurswet 1912 (1912 m. Autorių teisių įstatymas) 8 straipsnis

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Nyderlanduose gyvenantis ieškovas pagrindinėje byloje nuo 2009 m. kasmet kūrė atsakovei t. y. Belgijos bendrovei, be kita ko, organizuojančiai festivalį *Tomorrowland*, kūrinius, pavyzdžiui, logotipus, pagrindines scenas ir festivalio dekoracijas. Tai jis darė vykdydamas žodžiu sudarytas kūrinių užsakymo sutartis.
- 2 Kilus ginčui dėl autorių teisių į kūrinius, atsakovė 2017 m. nutraukė bendradarbiavimą. Šios autorių teisės apėmė turtines teises (prie kurių priskiriama teisė naudoti kūrinių ir tuo tikslu, pavyzdžiui, jį atgaminti ir platinti jo kopijas) ir neturtines teises (autoriaus asmenines teises, kaip antai teisė į autoriaus vardą). Dėl abiejų rūšių autorių teisių pažeidimo ieškovas kreipėsi į *ondernemingsrechtbank Antwerpen* (Antverpeno komercinių bylų teismas,

Belgija), reikalaujamas atlyginti atitinkamai 2 200 000 EUR ir 225 000 EUR dydžio žalą.

- 3 *Ondernemingsrechtbank Antwerpen*, remdamasis Belgijos teise, nusprendė, kad turtinės teisės į kūrinius pagal Belgijos teisę buvo perleistos atsakovei, ir kad ieškovas neįrodė, kad jam priklauso neturtinės teisės.
- 4 Apeliacine tvarka byla nagrinėjęs *Hof van Beroep Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas, Belgija) konstatavo, kad klausimas, kam priklauso autorių teisės, turi būti sprendžiamas remiantis Romos konvencija ir reglamentu „Roma I“. Iš Romos konvencijos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių ir reglamento „Roma I“ 4 straipsnio 1 dalies b punkto išplaukia, kad turi būti taikoma Nyderlandų teisė, konkrečiai (Nyderlandų) *Auteurswet* 8 straipsnis. Tame straipsnyje nurodyta, kad, be kita ko, bendrovė, „paviešinusi kūrinį kaip savą“, laikoma to kūrinio kūrėja. Taigi, tame straipsnyje numatyta „fiktyvi autorystė“ nuo kūrinio sukūrimo momento. Todėl atsakovė turi būti laikoma fiktyvia kūrėja, taigi jai priklauso su tuo susijusios turtinės teisės. Be to, Nyderlandų *Auteurswet* 8 straipsnyje taip pat atmetama ieškovo galimybė remtis neturtinėmis teisėmis.
- 5 Tuomet ieškovas su kasaciniu skundu kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 6 Ieškovas pabrėžia, kad tiek Romos konvencijoje, tiek reglamente „Roma I“ iš esmės nustatyta, kad šie teisės aktai sutartinėms „prievolėms“ taikomi teisės kolizijos atvejais. Anot jo, intelektinės nuosavybės teisių atsiradimo būdą, egzistavimą, rūšį, turinį, naudojimo bei perleidimo galimybes ir išnykimą vis dėlto reglamentuoja su daiktine teise susiję šių teisių aspektai, o ne sutartinės prievolės, dėl kurių kilo šios teisės. Šių daiktinės teisės aspektų požiūriu taikytiną teisę, jo nuomone, nustato Belgijos *wetboek van internationaal privaatrecht* (toliau – WIPR), o ne Romos konvencija arba reglamentas „Roma I“.
- 7 Ieškovas nurodo WIPR 93 straipsnio pirmą pastraipą, kurioje nustatyta, kad intelektinės nuosavybės teises reglamentuoja valstybės, kurios teritorijoje prašoma taikyti apsaugą, teisė. Be to, jis remiasi WIPR 94 straipsnio pirmą dalimi. Vadovaujantis ta nuostata, pagal šį įstatymą nustatyta teisė turi lemiamos reikšmės intelektinės nuosavybės teisių egzistavimui ir klausimui, kam jos priklauso. Ieškovas prašė apsaugoti jo autorių teises Belgijoje (kur jos naudojamos festivaliuose), todėl, jo nuomone, turi būti taikoma Belgijos teisė. Kadangi *Hof van beroep* nusprendė, kad taikytina Nyderlandų autorių teisė, ieškovas mano, kad teismas pažeidė, be kita ko, WIPR 93 straipsnio pirmą pastraipą ir 94 straipsnio 1 dalį.
- 8 Konkrečiai dėl neturtinių teisių ieškovas teigia, kad jos pagal Belgijos autorių teisę yra neperleidžiamos (*Wetboek van economisch recht* XI.165 straipsnio 2 dalis). Todėl jis iš Belgijos teisės kildina neatimamą neturtinę teisę. Taigi

nusprendęs, kad pagal Nyderlandų [*Auteurswet*] 8 straipsnį ieškovui nepriklauso jokios neturtinės teisės, *Hof* pažeidė reikšmingas Belgijos teisės nuostatas.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją dėl „sutartinių prievolių“ sąvokos, kaip ji suprantama pagal Romos konvencijos ir reglamento „Roma I“ 1 straipsnio 1 dalį. Remiantis šia jurisprudencija, minėta sąvoka turi būti aiškinama savarankiškai, iš esmės remiantis šių teisės aktų sistema ir tikslais (2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Ergo Insurance*, C-359/14 ir C-475/14, EU:C:2016:40, 43 punktas; pagal analogiją žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Wikingerhof*, C-59/19, EU:C:2020:950, 25 punktą).
- 10 Kalbėdamas apie Romos konvencijos sistemą ir tikslą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas cituoja M. Giuliano ir P. Lagarde ataskaitą dėl Romos konvencijos (OL C 282, 1980, p. 1), kurioje apie konvencijos 1 straipsnio 1 dalį rašoma: „Atsižvelgiant į tai, kad ši konvencija susijusi tik su sutartinėmis prievolėmis, akivaizdu, kad jos nuostatomis neregamentuojamos daiktinės teisės ir intelektinės nuosavybės teisės. Tai buvo aiškiai nustatyta viename iš pradinio preliminarus projekto straipsnių. Tačiau grupė laikėsi nuomonės, kad visiškai nebūtina šio patikslinimo atkartoti dabartiniame tekste juo labiau, kad tokiu atveju būtų reikėję atkreipti dėmesį į valstybių narių teisės sistemų skirtumus.“
- 11 Dėl reglamento „Roma I“ prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo 2007 m. sausio 4 d. *European Max-Planck Group for Conflict of Laws in Intellectual Property* pastabas dėl reglamento pasiūlymo [*Comments on the European Commission’s Proposal for a Regulation on the Law Applicable to Contractual Obligations („Rome I”) of December 15, 2005 and the European Parliament Committee on Legal Affairs’ Draft Report on the Proposal of August 22, 2006*]. Jose pažymėta, kad klausimas, liečiančius pačią intelektinės nuosavybės teisę, bet glaudžiai susijusius su sutartimi dėl šios teisės, tokius kaip šios teisės perleidžiamumas, sąlygos, kuriomis galimas perleidimas arba licencijos suteikimas, arba galimybė remtis perleidimu arba licencija prieš trečiuosius asmenis, reglamentuoja ne sutarčiai taikytina teisė, o šalies, kurios teritorijoje prašoma apsaugos, teisė.
- 12 Remiantis šiuo požiūriu, veikiausiai galima daryti išvadą, kad klausimas, kam priklauso autorių teisės į kūrinį, sukurtą pagal kūrinio užsakymo sutartį, ir ar ši teisė perleidžiama, yra daiktinės teisės klausimas, nepatenkantis nei į Romos konvencijos, nei į reglamento „Roma I“ materialinę taikymo sritį.
- 13 Vis dėlto įvairiose valstybėse narėse diskutuojama dėl tokio požiūrio. Teisinėje literatūroje taip pat reiškiami nuomonė, kad pirminį teisės priklausymą dėl glaudaus ryšio su sutartine prievole, kurią vykdančiam sukuriama kūrinys, reguliuoja būtent sutartis. Taigi, vadovaujantis tokiu požiūriu, teisės priklausymo klausimą apima „sutartinių prievolių“ sąvoka pagal Romos konvencijos ir reglamento

„Roma I“ 1 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgdamas į šią diskusiją, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Romos konvencijos ir reglamento „Roma I“ 1 straipsnio 1 dalies aiškinimas nėra toks akivaizdus, kad dėl jo nekiltų jokių pagrįstų abejonių, todėl kreipiasi su prejudiciniu klausimu.

DARBINIS VERTINIMAS